

Riktlinjer för sotning i Torsby kommun

Antagna av räddningsnämnden 2004-05-03. Reviderade 2004-09-06, 2005-04-18.

Bakgrund

Enligt lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:778) kapitel 2 har ägaren/nyttjanderättshavaren av byggnader ett ansvar för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

I kapitel 3 redovisas kommunens skyldigheter när det gäller förebyggande verksamhet, med 1 § som portalparagraf.

"För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljön skall kommunen se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder. Kommunerna skall ta tillvara möjligheterna att utnyttja varandras resurser för förebyggande verksamhet."

När det gäller sotningsverksamheten är det framförallt 4 § - 6 § som beskriver kommunens ansvar.

4 § En kommun skall i brandförebyggande syfte ansvara för att rengöring (sotning) sker av fasta förbränningsanordningar, som inte är inrättade för eldning uteslutande med gas, och därtill hörande rökkanaler. Detsamma skall gälla imkanaler i restauranger, storkök och därmed jämförbara utrymmen.

Kommunen får medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten. Ett sådant medgivande får endast ges om sotningen kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt.

Kommunen skall i brandförebyggande syfte även ansvara för att det som skall rengöras enligt första stycket samt skorstenar, tak och anslutande byggnadsdelar kontrolleras från brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). Detsamma skall gälla fasta förbränningsanordningar inrättade för eldning uteslutande med gas och därtill hörande avgaskanaler.

5 § Den som utför sotning eller brandskyddskontroll enligt 4 § har rätt att få tillträde till den anläggning som berörs och att få nödvändiga upplysningar och handlingar.

Polismyndigheten skall lämna den hjälp som behövs.

6 § En kommun får föreskriva att avgift skall betalas för sotning och brandskyddskontroll enligt 4 §.

Kommunen får ge den som enligt 4 § tredje stycket utför brandskyddskontroll utan att vara tjänsteman hos kommunen befogenhet att på kommunens vägnar meddela nödvändiga förelägganden och förbud enligt 5 kap. 2 § andra stycket. Ett sådant föreläggande eller förbud får inte förenas med vite.

Enligt förordning om skydd mot olyckor skall kommunen meddela föreskrifter om hur ofta sotning skall ske, samt att kommunen får besluta om brandskyddskontroll i särskilda fall.

1 § En kommun skall meddela föreskrifter om hur ofta rengöring (sotning) enligt 3 kap. 4 § första och andra stycket lagen (2003:778) om skydd mot olyckor skall ske.

Kommunen får besluta om brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § tredje stycket lagen om skydd mot olyckor i särskilda fall.

2 § Statens räddningsverk skall meddela föreskrifter om vilka objekt som från brandskyddssynpunkt omfattas av kraven på rengöring (sotning) och brandskyddskontroll enligt 3 kap. 4 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Statens räddningsverk skall även meddela föreskrifter om hur omfattande brandskyddskontrollen skall vara och hur ofta den skall göras.

Sotning/rengöring

Kommunen ansvarar för att sotning/rengöring utförs av fasta förbränningsanordningar med tillhörande rökkanaler samt imkanaler i restauranger, storkök och andra jämförbara utrymmen, enligt föreskrift från Statens Räddningsverk SRVFS 2003:11.

Torsby kommun har genom avtal med skorstensfejarmästare Lars-Erik Söderlund och hans företag Söderlund i Sysseleback AB uppdragit åt denne att utföra föreskriven sotning inom kommunen, samt att dokumentera genomförda sotningar.

Sotningsfrister

Kommunen skall meddela föreskrifter om hur ofta sotning/rengöring skall utföras.

Räddningsnämnden utarbetar förslag till sotningsfrister som skall gälla inom kommunen.

Kommunfullmäktige fastställer dessa.

Räddningsnämnden får, i enskilda fall, där det är betingat av brandskyddsmässiga skäl att sotningsfristerna ändras fatta ett sådant beslut.

Medgivande om egensotning

Kommunen får medge att en fastighetsägare utför eller låter annan utföra sotning på den egna fastigheten. Ett sådant medgivande får endast ges om sotning kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt.

Att notera

Vid prövning av om sotning kan ske på ett betryggande sätt bör kommunen beakta risksituationen, förbränningsanordningens komplexitet och den enskildes kunskap samt förutsättningarna för uppgiften.

Rutiner

Fastighetsägaren ansöker skriftligt till räddningsnämnden om att a) själv eller b) annan får sota den egna fastigheten. I ansökan skall beskrivas vilka förbränningsanordningar som avses samt en beskrivning av skorstenen. Fastighetsägaren skall också intyga att han/hon har

kompetens, utrustning och förmåga att utföra sotningen på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt.

Om annan än fastighetsägaren skall sota fastigheten skall personen/företaget uppges på ansökan samt den utbildning/erfarenhet som vederbörande har.

Räddningsnämnden utarbetar ansökningsblanketter för begäran om egensotning.

Kriterier för delegationsbeslut om egensotning

Om fastighetsägare ansöker om att själv få utföra sotning på friliggande bostadsfastighet och/eller fritidsfastighet som bebos enbart av fastighetsägaren och dennes familj och bedömningen görs att sotningen kan göras på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt, kan beslutet att medge tillåtelse till egensotning delegeras till tjänsteman.

I de fall då ansökan om egensotning av fastighet som bebos av flera än fastighetsägaren och dennes familj inkommer eller i övriga fall som är av principiell betydelse hänskjuts ärendet till räddningsnämnden för beslut.

I dessa fall får en avvägning göras mot den enskildes intresse och kommunens ansvar enligt 3 kapitlet 1 §.

Villkor för egensotning

- a. Tillståndet att rengöra gäller endast ovan angiven fastighetsägare,
- b. Fastighetsägaren skall ha och vidmakthålla tillräcklig kunskap om eldningsanläggningen, ha utrustning och andra förutsättningar så att rengöringen kan ske på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt,
- c. Ändrade förhållanden när det gäller eldningsanläggningen skall anmälas till räddningsnämnden. Detta kan gälla val av bränsle eller ändrad eldningsfrekvens. Även ändrade förhållanden i övrigt t.ex. ägarbyte, skall anmälas till räddningsnämnden,
- d. Fastighetsägaren skall iaktta de sotningsfrister som fastställts av kommunen,
- e. Fastighetsägaren skall journalföra de genomförda rengöringarna,
- f. Beslutet gäller i åtta år. Beslut fattat under år 2004 gäller till utgången av 2012.
- g. Tillståndet att rengöra själv kan återkallas om det visar sig att rengöringen inte utförts på ett från brandskyddssynpunkt tillfredsställande sätt,
- h. Tillståndet kan återkallas till följd av ändrad lagstiftning eller av statliga myndigheter utfärdade bestämmelser.

Kriterier för delegationsbeslut om att låta annan sota fastigheten

I allmänt råd om sotning/rengöring anser Statens Räddningsverk att kompetenskravet för att få sota någon annans fastighet skall vara detsamma som gäller för den personal som anlitas av kommunen, dvs. lägst skorstensfejarutbildning.

I de fall någon med motsvarande kompetens anlitas av fastighetsägaren för att utföra sotning och bedömningen görs att sotningen kan göras på ett från brandskyddssynpunkt betryggande sätt, kan beslutet att medge tillåtelse till att låta annan sota fastigheten delegeras till tjänsteman.

I övriga fall hänskjuts ärendet till räddningsnämnden för beslut.

I dessa fall får en avvägning göras mot den enskildes intresse och kommunens ansvar enligt 3 kapitlet 1 §.

Villkor

- i. Tillstånd att anlita annan att rengöra gäller endast ovan angiven fastighetsägare,
- j. Fastighetsägaren skall iakttä de sotningsfrister som fastställts av kommunen,
- k. Ändrade förhållanden när det gäller eldningsanläggningen skall anmälas till kommunen. Detta kan gälla val av bränsle eller ändrad eldningsfrekvens. Även ändrade förhållanden i övrigt t.ex. ägarbyte, skall anmälas till räddningsnämnden,
- l. Fastighetsägaren skall journalföra de genomförda rengöringarna,
- m. Beslutet gäller i åtta år. Beslut fattat under år 2004 gäller till utgången av 2012.
- n. Tillstånd att anlita någon annan att rengöra kan återkallas om det visar sig att rengöringen inte utförts på ett från brandskyddssynpunkt tillfredsställande sätt,
- o. Tillståndet kan återkallas till följd av ändrad lagstiftning eller av statlig myndighet utfärdade bestämmelser.

Delgivning av beslut till skorstensfejarmästaren

När en fastighetsägare beviljas dispens att utföra egensotning, skall detta beslut även delges skorstensfejarmästaren som ska göra noteringar om detta i den förteckning över fastigheter och sotningsobjekt som han för.

I noteringarna skall framgå att ingen sotning av beslutade objekt skall utföras genom kommunens försorg samt när brandskyddskontroll skall genomföras.

Upphörande av egensotning

När en fastighetsägare meddelar att han inte längre vill utnyttja rätten att själv eller genom annan med erforderlig kompetens sota sin fastighet kan beslut att återkalla tillståndet delegeras till tjänsteman.

Återkallande av tillstånd

Om det vid brandskyddskontroll eller tillsyn framkommer att rengöringen ej sker på ett tillfredsställande sätt och att rättelse ej sker, beslutar nämnden om återkallande av tillstånd att själv eller genom annan med erforderlig kompetens få utföra sotning på berörd fastighet.

Brandskyddskontroll

Kommunen ansvarar även för att brandskyddskontroll utförs på de objekt och med de tidsintervaller som Statens Räddningsverk meddelar.

Torsby kommun har genom avtal med skorstensfejarmästare Lars-Erik Söderlund och hans företag Söderlund i Sysslebäck AB uppdragit åt denne att utföra föreskriven brandskyddskontroll inom kommunen, samt att dokumentera genomförda kontroller.

Behörighet

Behörig att utföra brandskyddskontroll är den som avlagt teknikerexamen enligt 25 § räddningstjänstförordningen (SFS 1986:1107). Detsamma gäller den som enligt äldre bestämmelser har genomgått kurs för skorstensfejarmästare eller den som avlagt mästarexamen för skorstensfejare, SRVFS 2003:11 § 14.

Omfattning

Kontrollen skall omfatta de delar som rengörs i samband med sotning, samt skorsten, tak med tillträdesanordningar och anslutande byggnadsdelar, liksom pannrum och andra utrymmen där förbränningsanordningar är uppställda.

I första hand genomförs okulär kontroll. Vid misstanke om brister kan kontrollen behöva utökas med täthetsprovning, kamerainspektion m.m.

Upptäckta brister vid brandskyddskontroll

Om det i samband med brandskyddskontroll upptäcks sådana brister som påverkar brandskyddet skall brandskyddskontrollanten meddela detta till fastighetsägaren.

Om rättelse ej sker, eller om bristen är så allvarlig att omedelbart föreläggande eller förbud krävs, får brandskyddskontrollanten, utan att vara anställd av kommunen, meddela nödvändiga förelägganden och förbud.

Rätten att meddela sådana förelägganden och förbud delegeras från räddningsnämnden till de brandskyddskontrollanter som verkar i kommunen.

Beslut förenade med vite får endast fattas av räddningsnämnden.

Beslut om brandskyddskontroll i särskilda fall

Förutom de kontrollfrister som utarbetats av Statens Räddningsverk får kommunen besluta om brandskyddskontroll i särskilda fall.

Räddningsnämnden delegerar denna beslutanderätt till räddningschefen, stf.räddningschefen samt räddningschef i beredskap.

Avgift för sotning och brandskyddskontroll

Kommunen får besluta att avgift tas ut för sotning och brandskyddskontroll.

Räddningsnämnden utarbetar förslag till taxa som fastställs av kommunfullmäktige.

Tillsyn

Tillsyn över efterlevnaden av lag om skydd mot olyckor och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen utövas av kommunen inom kommunens område.

Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs i enskilda fall för att lagen eller föreskrifter som meddelats med stöd av lagen skall efterlevas.

Beslut om föreläggande eller förbud får förenas med vite. Om någon inte vidtar en åtgärd som denne är skyldig att vidta enligt tillsynsmyndighetens föreläggande, får myndigheten vidta åtgärder på dennes bekostnad.

Övergripande tillsyn

I kommunen utövar räddningsnämnden tillsyn över efterlevnaden av lag om skydd mot olyckor.

Räddningsnämnden beslutar om föreläggande och förbud som ska förenas med vite.

Räddningsnämnden får delegera rätten att meddela föreläggande och förbud till tjänsteman i och utom kommunen. Nämnden får också utse brandskyddskontrollanter.

Nämnden beslutar i förekommande fall om återkallande av lämnat tillstånd till egensotning.

Tillsyn i form av brandskyddskontroll

Tillsyn i form av brandskyddskontroll utövas av kommunen utsedda

brandskyddskontrollanter, som ges delegation att meddela förelägganden och förbud.

Övrig tillsyn

Övrig tillsyn kan utövas av personal som genom utbildning och erfarenhet har den kompetens som behövs. Räddningsnämnden får delegera rätten att meddela föreläggande och förbud till tjänsteman i och utom kommunen.

Råd och anvisningar

En kommun skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lag om skydd mot olyckor.